

วรรณยุกต์ภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน:

การศึกษาทางกลศาสตร์¹

ชมนาด อินทจามรรักษ์ *

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

Thai Tones Pronunciation of Lua Speakers, Nan Province:

An Acoustic Study

*Chommanad Intajamornrak **

Faculty of Humanities, Naresuan University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 14 November 2018

Revised 29 March 2019

Accepted 7 November 2019

คำสำคัญ :

วรรณยุกต์

สัทลักษณะ

ภาษาลัวะ

การออกเสียงภาษาไทย

Keywords:

Tone

acoustic characteristics

Lua language

Thai pronunciation

* Corresponding author

E-mail address:

katechommanad@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 ภูมิภาคที่พูดในจังหวัดน่าน ประกอบไปด้วย 1) ภาษาลัวะมัลบ้านสาคดกลาง 2) ภาษาลัวะมัลบ้านเกวต 3) ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง และ 4) ภาษาลัวะไปบ้านห้วยล่อม รายการคำสำหรับบันทึกเสียงครอบคลุมวรรณยุกต์ภาษาไทยทั้ง 5 หน่วยเสียงที่ปรากฏในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตาย จำนวน 9 คำ ผู้บอกภาษาเป็นผู้พูดภาษาลัวะ จำนวนภูมิภาคละ 5 คน รวมเป็น 20 คน ในภาษาลัวะ 4 ภูมิภาค งานวิจัยเก็บข้อมูลโดยการให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำที่จัดเรียงแบบสุ่ม จำนวน 5 รอบ ในกรอบประโยค “พูด.....อีกที” สรุปจำนวนคำทดสอบสำหรับการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ ทั้งสิ้น 900 คำทดสอบ จากนั้นบันทึกเสียงผู้บอกภาษาด้วยคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรม Praat เพื่อการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของวรรณยุกต์ และนำมาปรับเป็นค่าเซมิโตน ผลการวิจัยพบว่า การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นวรรณยุกต์ระดับได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก มีสัทลักษณะตก (falling contour) อย่างเห็นได้ชัดในภาษาลัวะทุกภูมิภาค ในขณะที่วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับในคำพยางค์ตาย ได้แก่ วรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์ตรี มีสัทลักษณะระดับ (level contour) ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะนำสัทลักษณะของระดับเสียงในภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย เนื่องจากระดับเสียงธรรมชาติในคำลัวะเป็น [สูง-ตก] หรือ [สูงระดับ] ขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ นั่นคือ คำพยางค์เป็นจะมีระดับเสียง [สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายจะมีระดับเสียง [สูงระดับ] นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในแต่ละภูมิภาคพบว่า ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุด

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การออกเสียงภาษาไทยของผู้พูดภาษาลัวะ จังหวัดน่าน: การศึกษาทางกลศาสตร์” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

Abstract

This paper compares acoustic characteristics of Thai tones produced by speakers of four Lua varieties in Nan Province, which were: 1) Ban Sakad Klang Lua Mal, 2) Ban Kwet Lua Mal, 3) Ban Ta Luang Lua Mal, and 4) Ban Huay Lom Lua Pray. The methodology used a wordlist comprised of 20 test words that incorporated the five Thai tones in non-checked and checked syllables. The participants were 20 Lua speakers (five of each Lua variety). They were asked to pronounce each test word five times in the sentence frame “say [...] again”. The total number of test tokens for acoustical analysis was 900. The data were recorded directly onto a computer. The fundamental frequencies (F0) of the tones were measured using Praat and then converted to semitones. The results showed that the level tones in non-checked syllables – mid tone and low tone – had a falling contour in all varieties. For checked syllables, the contour tones – falling tone and high rising tone – had a level contour. This suggests that that Lua speakers may use pitch patterns in their native language to pronounce Thai tones. There are two pitch patterns in Lua, [high-falling] pitch and [high level] pitch, depending on the syllable structure: non-checked syllables have high falling pitch, while checked syllables have high level pitch. Among the four Lua varieties, pronunciation of Thai tones by Ban Kwet Lua Mal speakers is likely to show greater difference when pronounced by Thai native speakers than the other Lua varieties.

1. บทนำ

การออกเสียงภาษาไทยเป็นปัญหาสำหรับผู้ที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ โดยเฉพาะกลุ่มผู้พูดที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เช่น ผู้พูดภาษาเขมร เวียดนาม พม่า และมลายู (ชมนาค อินทามรณรักษ์, 2559; เหมยีน ถิ เวิน จี, 2549) ผู้พูดภาษาญี่ปุ่น (ธนภัทรสินธราชีวะ, 2552) แต่ยังเป็นปัญหาสำหรับผู้พูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในประเทศไทยด้วย เช่น ผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี (ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ, 2552) ผู้พูดภาษาจีนในประเทศไทย (กมลทิพย์ ห่อเพชร, 2544; วิไลลักษณ์ จูราหะวงศ์, 2543) เป็นต้น ปัญหาที่พบส่วนใหญ่มีปัจจัยเรื่องความแตกต่างของระบบเสียงเป็นสาเหตุสำคัญ ตัวอย่างเช่น การเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์และภาษาไม่มีวรรณยุกต์ เช่น ภาษาเขมร ภาษามลายู ภาษาญี่ปุ่น แต่ถึงจะเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ เช่น ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม ก็มีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทยเช่นกัน (Intajamornrak, 2017)

ชาวลัวะในจังหวัดน่านเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีจำนวนมากเป็นอันดับ 3 รองจากคนเมืองน่านและลื้อ โดยมีประชากรกว่า 34,600 คน คิดเป็นร้อยละ 7.24 ของประชากรทั้งจังหวัด (ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ, 2550) ชาวลัวะอาศัยกระจุกกระจายอยู่ในหลายอำเภอของจังหวัดน่าน เช่น อำเภอบ่อเกลือ อำเภอปัว อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเชียงกลาง เป็นต้น ชาวลัวะเป็นชุมชนผู้พูดสองภาษา โดยพูดภาษาลัวะเป็นภาษาแม่ และสามารถพูดภาษาคำเมืองน่านได้ บางคนเป็นผู้พูดหลายภาษา โดยสามารถพูดภาษาไทยมาตรฐานได้ด้วย

ตามการจัดกลุ่มโดย Diffloth (1985) ภาษาลัวะที่พูดในจังหวัดน่านเป็นภาษาตระกูลมอญ-เขมร สาขามอญ-เขมรเหนือ สาขาย่อยขมุอิก Filbeck (1978) ผู้บุกเบิกการศึกษาภาษาลัวะในประเทศไทยแบ่งภาษาลัวะออกเป็น 2 กลุ่ม คือภาษาลัวะมัลและภาษาลัวะไปร รวมถึงสืบสร้างภาษาลัวะดั้งเดิมไว้ด้วย นอกจากนี้ยังจำแนกภาษาย่อยของภาษาลัวะมัลและภาษาลัวะไปรตามลักษณะคำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงทางเสียง ซึ่งจากภาษาลัวะดั้งเดิมสู่ภาษาลัวะในปัจจุบันพบว่ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน บางถิ่นมีการเก็บเสียงดั้งเดิมไว้ ในขณะที่บางถิ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาดั้งเดิมอย่างมาก เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงที่ Filbeck (1978) ได้ศึกษาไว้จะเห็นได้ว่าระบบเสียงภาษาลัวะมีความแตกต่างจากภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐาน เช่น พยัญชนะต้นของบางเสียงภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐานไม่ปรากฏในภาษาลัวะ ได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น /f/ /ch/ /r/ ภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ ในขณะที่ภาษาลัวะบางวิธภาษาเป็นภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ บางวิธภาษามีการพัฒนาเป็นภาษาไม่มีวรรณยุกต์ ความแตกต่างนี้เองเป็นหนึ่งในสาเหตุของปัญหาการออกเสียงภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยมาตรฐาน Intajamornrak (2009a) ศึกษาภาษาคำเมืองน่านที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลถิ่นตาหลวงซึ่งเป็นวิธภาษาที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ (incipient-tonal language) พบว่าผู้พูดภาษาลัวะมัลถิ่นตาหลวงออกเสียงวรรณยุกต์

ภาษาคำเมืองน่านต่างจากผู้พูดภาษาคำเมืองน่าน โดยเกิดการรวมกันระหว่างวรรณยุกต์กลางระดับและวรรณยุกต์กลางตก งานวิจัยดังกล่าวสรุปไว้ว่าวรรณยุกต์คำเมืองน่านที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลักษณะถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ เนื่องจากจำนวนวรรณยุกต์หรือระดับเสียงรวมถึงสัทลักษณะของวรรณยุกต์หรือระดับเสียงที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ จากการสอบถามครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนจังหวัดน่านที่มีนักเรียนเป็นชาวลัวะ พบว่านักเรียนชาวลัวะมีปัญหาในการออกเสียงภาษาไทย ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังการเรียนรู้ภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยมาตรฐานที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา ที่พูดในจังหวัดน่าน แบ่งเป็นภาษาลัวะมัล 3 วิธภาษา และภาษาลัวะไปร 1 วิธภาษา ตามการจำแนกของขนาด อินทจามรรักษ์ (2552) ซึ่งผลการศึกษาสามารถใช้เป็นความรู้พื้นฐานและแนวทางในการสร้างแบบฝึกออกเสียงภาษาไทยให้แก่นักเรียนชาวลัวะ รวมไปถึงผู้พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมรอื่น ๆ ที่มีระบบเสียงคล้ายคลึงกับภาษาลัวะ เช่น ภาษาขมุ ภาษามลาบรี เป็นต้น

2. การดำเนินงานวิจัย

2.1 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ในงานวิจัยนี้แบ่งภาษาลัวะออกเป็น 4 วิธภาษา ตามการเปลี่ยนแปลงของเสียงภาษาลัวะดั้งเดิมมาสู่การเป็นภาษาลัวะในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัล 3 วิธภาษา และภาษาไปร 1 วิธภาษา ผู้บอกภาษาเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 45-60 ปี ต้องพูดภาษาลัวะเป็นภาษาแม่ ใช้ภาษาลัวะในชีวิตประจำวัน ไม่เคยออกไปทำงานนอกพื้นที่ เป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน 6 เดือน และมีอวัยวะในการออกเสียงปกติ จำนวนวิธภาษาละ 5 คน รวมเป็น 20 คน

2.2 การคัดเลือกหมู่บ้านสำหรับเก็บข้อมูล

จุดเก็บข้อมูลจะใช้จุดเดียวกับงานของขนาด อินทจามรรักษ์ (2552) เนื่องจากเป็นจุดเก็บข้อมูลที่แบ่งตามวิธภาษาย่อยอยู่แล้ว ได้แก่

- 1) บ้านสกาตกลาง ตำบลสกาต อำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาลัวะดั้งเดิมมากที่สุด
- 2) บ้านเกวต ตำบลพญาแก้ว อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงจากภาษาลัวะดั้งเดิมน้อยที่สุด
- 3) บ้านตาหลวง ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิธภาษาลัวะมัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของระดับเสียง

4) บ้านห้วยล่อม ตำบลภูฟ้า อำเภอเบะกือ จังหวัดน่าน เป็นจุดเก็บข้อมูลวิภาษาลัวะไป²

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) รายการคำ

รายการคำที่นำมาให้ผู้บอกภาษาออกเสียงจะครอบคลุมหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียงในภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่ /สามัญ/ /เอก/ /โท/ /ตรี/ /จัตวา/ โดยคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ใช้คำพยางค์เดี่ยวที่เป็นคำพยางค์เป็นและพยางค์ตาย จำนวนทั้งสิ้น 9 คำ ดังนี้

คา /kha:/ ข่า /khà:/ ข้า /khâ:/ ค้า /khá:/ ขา /khǎ:/
ขาด /khà:t/ ขัด /khát/ คาด /khâ:t/ คัด /khát/

2) อุปกรณ์บันทึกเสียง

(1) คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก สำหรับบันทึกเสียงและวิเคราะห์ข้อมูลทางกลศาสตร์

(2) ไมโครโฟน สำหรับบันทึกเสียง

3) โปรแกรมที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้โปรแกรม Praat เวอร์ชัน 5.1.43 และโปรแกรมสำหรับคำนวณและสร้างกราฟแสดงค่าเซมิโตน

2.4 การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลเริ่มจากสัมภาษณ์ประวัติผู้บอกภาษา จากนั้นจึงเริ่มเก็บข้อมูลโดยใช้รายการคำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ก่อนทำการบันทึกเสียง ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการบันทึกเสียงและให้ผู้บอกภาษาฝึกซ้อมก่อนการบันทึกเสียงจริง โดยหาสถานที่ที่เงียบที่สุดเท่าที่จะหาได้ เมื่อเตรียมอุปกรณ์บันทึกเสียง ได้แก่ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กและไมโครโฟน รวมทั้งรายการคำเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาถือไมโครโฟนซึ่งต่อเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ห่างจากปากประมาณ 5-10 เซนติเมตร³ หลังจากนั้นผู้วิจัยบันทึกเสียงโดยใช้โปรแกรม Adobe Audition ที่ sampling rate 22,050 Mono 16-bit ให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำสำหรับวรรณยุกต์ จำนวน 9 คำ โดยการให้ดูภาพและผู้วิจัยใบคำประกอบ แล้วให้ผู้บอกภาษาออกเสียงรายการคำที่จัดเรียงแบบสุ่มแล้ว จำนวน 5 รอบ ในกรอบประโยค “พูด.....อีกที” สรุปจำนวนคำ

² ยังไม่มีงานวิจัยที่จัดกลุ่มภาษาลัวะไปรตามการเปลี่ยนแปลง แต่ Filbeck (1978) พบว่าระบบเสียงภาษาลัวะไปแต่ละวิภาษามีความใกล้เคียงและคล้ายคลึงกันมาก

³ การบันทึกเสียงผ่านคอมพิวเตอร์โดยตรงจะได้เสียงที่มีคุณภาพดีกว่าการบันทึกเสียงผ่านเครื่องบันทึกเสียงดิจิทัล และสามารถตรวจสอบคุณภาพของเสียงที่บันทึกแล้วด้วยโปรแกรมวิเคราะห์เสียงได้ทันที ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องควบคุมให้ผู้บอกภาษาถือไมโครโฟนในระยะที่เหมาะสมตลอดเวลาในการบันทึกเสียง และใช้ไมโครโฟนรับเสียงทางเดียวซึ่งเหมาะสำหรับการบันทึกเสียงนอกห้องบันทึกเสียง

ทดสอบสำหรับการวิเคราะห์เสียงพยัญชนะและวรรณยุกต์ ทั้งสิ้น 900 คำทดสอบ (9 คำ x 5 รอบ x 20 คน)

2.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ ทั้ง 4 วิชา ใช้การวัดค่าความถี่มูลฐาน (F0) ของพยางค์ โดยที่ค่าความถี่มูลฐานจะปรากฏเมื่อเป็นเสียงก้อง (voiced segment) เพราะเสียงก้องนำพา (bear) ระดับเสียง ค่าความถี่มูลฐานที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาปรับเป็นค่าเซมิโทน (Semitones) เพื่อปรับพิสัยค่าความถี่มูลฐานของผู้พูดในแต่ละกลุ่มให้ใกล้เคียงกัน มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Semitones} = 3.32 \times 12 \times \log (\text{Hz to be translated} / \text{Hz reference level})$$

จากนั้น นำเสนอผลเป็นตาราง และกราฟ ประกอบการบรรยาย

3. ผลการวิจัย

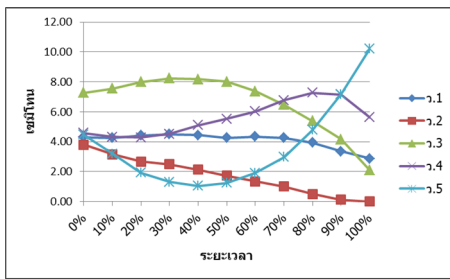
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ พบว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์มีความเหมือนและแตกต่างกันของสัทลักษณะ ดังนี้

3.1 วรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น

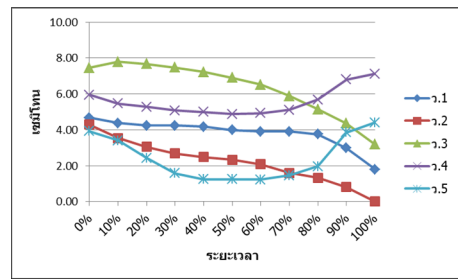
ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นของผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิชา พบสัทลักษณะ ดังต่อไปนี้

3.1.1 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสาดกลาง

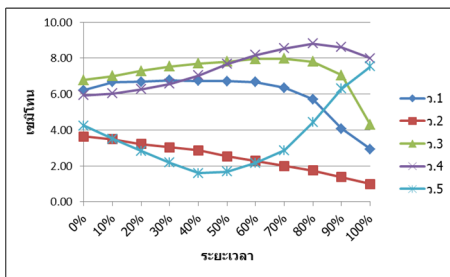
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสาดกลาง จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสาดกลางมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัทลักษณะ ดังแสดงในภาพที่ 1

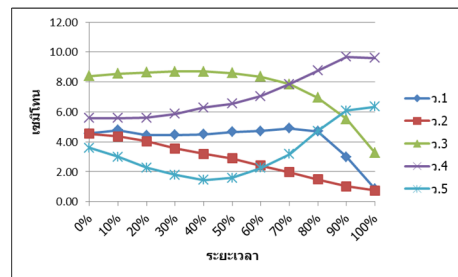
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสากดกลางคนที่ 1

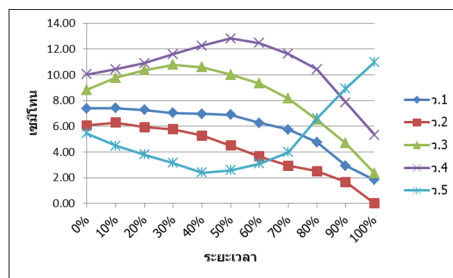
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสากดกลางคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสากดกลางคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสากดกลางคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสากดกลางคนที่ 5

ภาพที่ 1 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ มีบ้านสากดกลาง

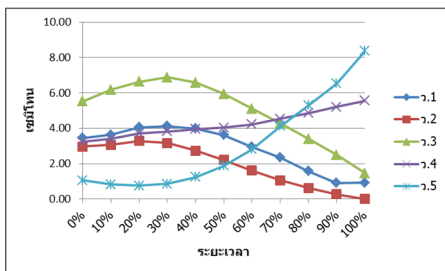
จากภาพที่ 1 จะเห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสากดกลางออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียง โดยมีสัทลักษณะ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลางระดับ/ กลางระดับ-ตกตอนท้าย⁴/ กลางค่อนข้างสูงระดับ-ตกตอนท้าย/ กลาง-ตก วรรณยุกต์เอก (ว.2) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตก

⁴ ตกตอนท้าย หมายถึง ระดับเสียงเริ่มลดต่ำลงในช่วง 80% ของคำระยะเวลา

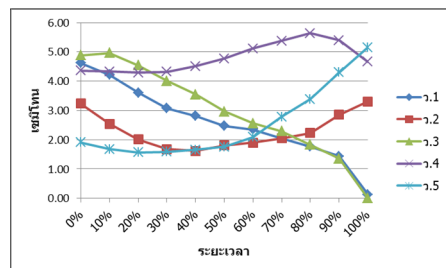
ตอนท้าย วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลางระดับ-ขึ้น/ กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น/ กลาง-ขึ้น-ตกตอนท้าย/ สูง-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) กลางค่อนข้างต่ำ-ตก-ขึ้น

3.1.2 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

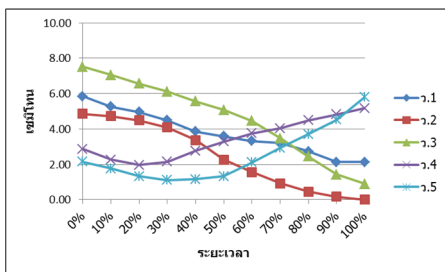
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัทลักษณะ ดังแสดงในภาพที่ 2

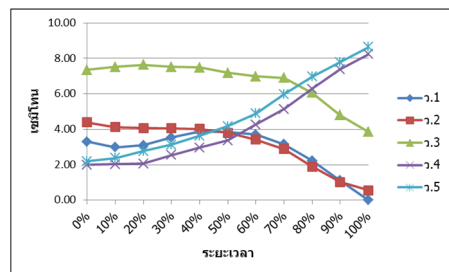
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1

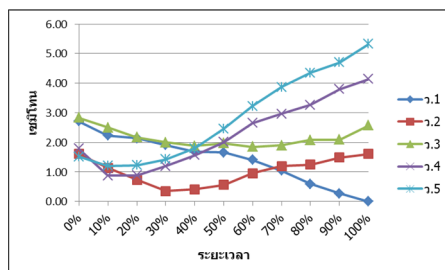
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 4

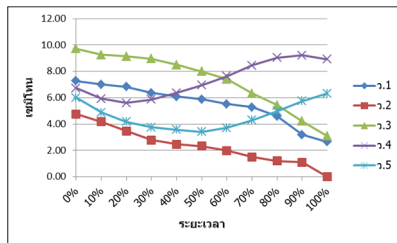
ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 5

ภาพที่ 2 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวต

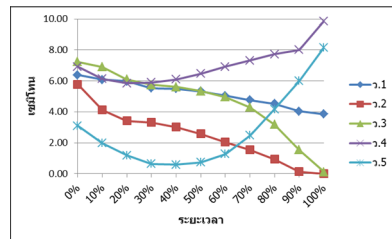
จากภาพที่ 2 จะเห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านเกวตออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียงแตกต่างกัน โดยมีสัทลักษณะ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลาง-ตก/ สูง-ตก วรรณยุกต์เอก (ว.2) กลาง-ตก/ กลาง-ตก-ขึ้น/ ต่ำ-ตก-ขึ้น วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลางระดับ วรรณยุกต์ตรี (ว.4) ต่ำ-ขึ้น/ กลาง-ขึ้น/ สูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ต่ำ-ขึ้น ซึ่งพบว่าในผู้พูดบางคนมีวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะใกล้เคียงกันมากทั้งในแง่ของระดับเสียงสูงต่ำ (pitch height) หรือทิศทางของการขึ้นลงของระดับเสียง (pitch contour) ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ในผู้พูดคนที่ 1 และ 3 วรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวา ในผู้พูดคนที่ 3, 4, และ 5 หรือเกิดการรวมกันของวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ในผู้พูดคนที่ 4

3.1.3 ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวง

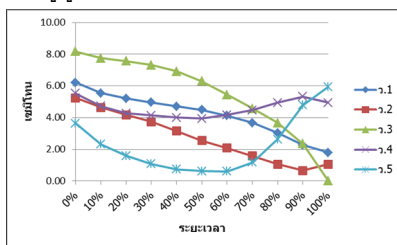
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ย่อเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวง จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัทลักษณะ ดังแสดงในภาพที่ 3

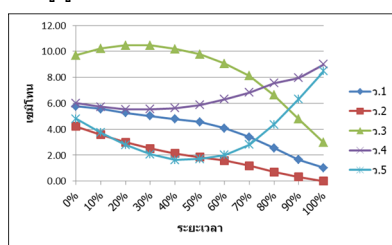
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงคนที่ 1

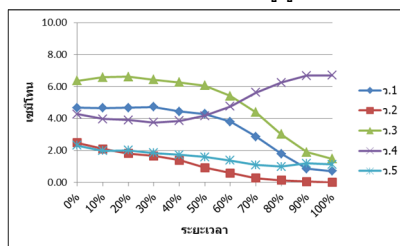
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงคนที่ 4

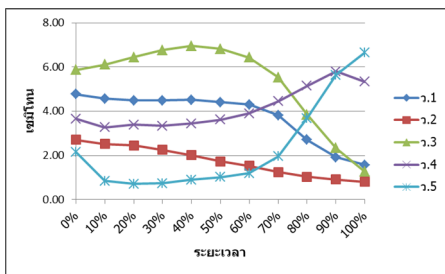
ผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวงคนที่ 5

ภาพที่ 3 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ย่อเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีลบ้านตาหลวง

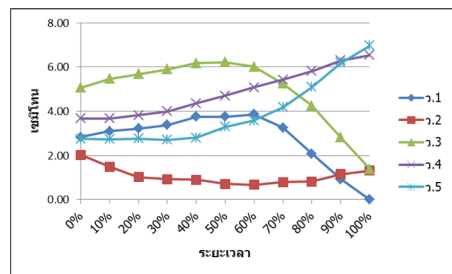
จากภาพที่ 3 จะเห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นได้ทั้ง 5 หน่วยเสียง โดยมีสัทลักษณะ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างสูงระดับ วรรณยุกต์เอก (ว.2) ต่ำระดับ/ กลางค่อนข้างต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลาง-ขึ้น/ สูง-ขึ้น วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ต่ำ-ตก-ขึ้น/ กลาง-ตก-ขึ้น/ ต่ำระดับ ซึ่งพบว่าในผู้พูดคนที่ 5 วรรณยุกต์จัตวาและวรรณยุกต์เอกมีสัทลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก

3.1.4 ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

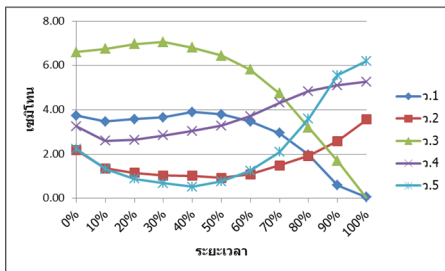
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัทลักษณะ ดังแสดงในภาพที่ 4

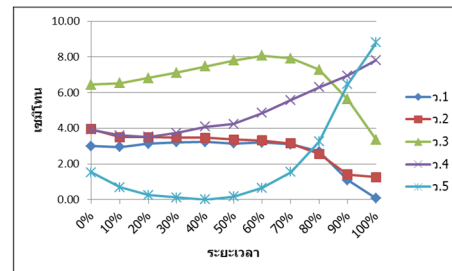
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 1

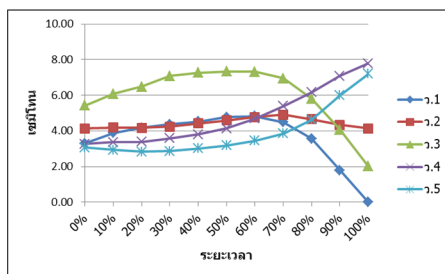
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

ภาพที่ 4 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

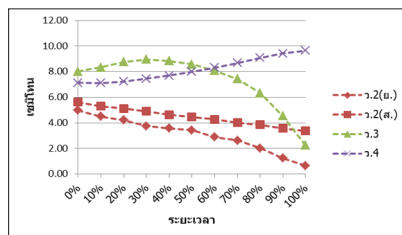
จากภาพที่ 4 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็น 5 หน่วยเสียง โดยมีสัญลักษณ์ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์สามัญ (ว.1) กลาง-ตก/ กลางระดับ-ตกตอนท้าย วรรณยุกต์เอก (ว.2) ต่ำระดับ/ กลางระดับ-ตกตอนท้าย/ ต่ำ-ตก-ขึ้น วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ สูง-ขึ้น-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลาง-ขึ้น วรรณยุกต์จัตวา (ว.5) ต่ำ-ขึ้น/ กลาง-ขึ้น/ กลางค่อนข้างต่ำ-ขึ้น ซึ่งพบว่าในผู้พูดคนที่ 4 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ผู้พูดคนที่ 5 วรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวามีสัญลักษณ์ค่อนข้างใกล้เคียงกัน

3.2 วรรณยุกต์ในคำพยางค์ตาย

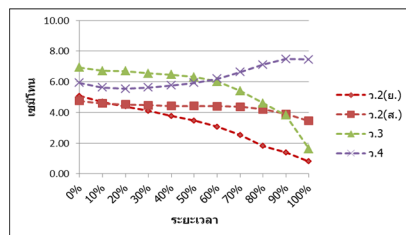
ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายของผู้พูดภาษาลัวะ 4 วิธภาษา พบสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลาง

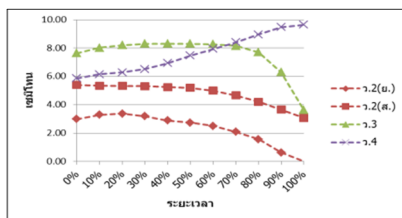
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลาง จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลางมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัญลักษณ์ ดังแสดงในภาพที่ 5

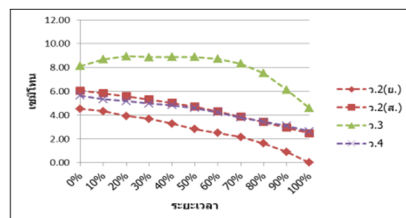
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลางคนที่ 1

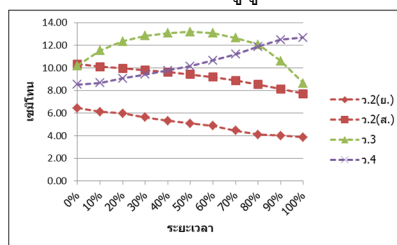
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลางคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลางคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลางคนที่ 4

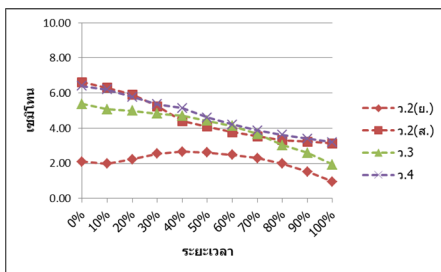
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลางคนที่ 5

ภาพที่ 5 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสภาคกลาง

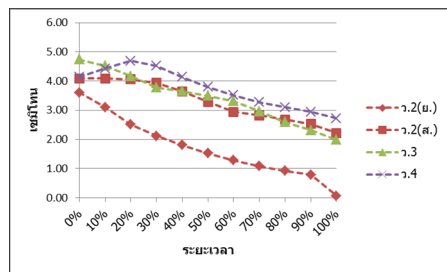
จากภาพที่ 5 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสกาตกลางออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัทลักษณะ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย.)) กลาง-ตก/ กลางค่อนข้างต่ำ-ตก วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส.)) กลางระดับ/ กลางค่อนข้างสูงระดับ/ กลาง-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ สูงระดับ-ตก/ สูงขึ้น-ตก วรรณยุกต์ตรี (ว.4) กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น/ กลาง-ตก โดยที่ผู้พูดคนที่ 4 พบว่าเกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส.)) และวรรณยุกต์ตรี (ว.4)

3.2.2 ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวต

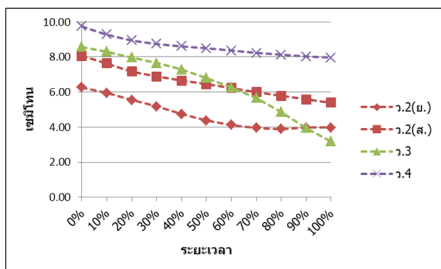
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวต จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัทลักษณะ ดังแสดงในภาพที่ 6

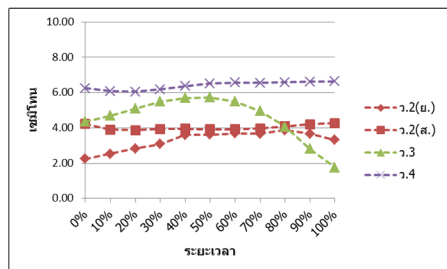
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตคนที่ 1

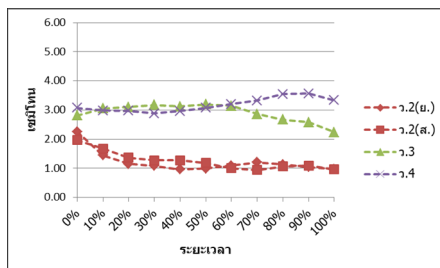
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตคนที่ 4

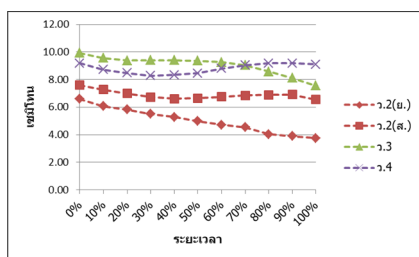
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวตคนที่ 5

ภาพที่ 6 สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกวต

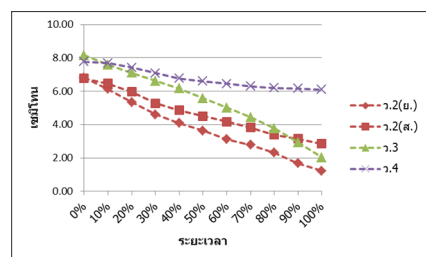
จากภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านแถวตอกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัญลักษณ์ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย.)) กลางค่อนข้างสูง-ตก/ กลางระดับ/ ต่ำระดับ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส.)) สูง-ตก/ กลางค่อนข้างสูงระดับ/ กลางค่อนข้างต่ำระดับ/ ต่ำระดับ วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลาง-ขึ้น-ตก/ กลางระดับ วรรณยุกต์ตรี (ว.4) สูง-ตก/ สูงระดับ/ กลางระดับ ซึ่งพบว่าในผู้พูดคนที่ 1 และ 2 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น วรรณยุกต์โท และวรรณยุกต์ตรี รวมถึงผู้พูดคนที่ 4 และ 5 ที่ออกเสียงวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส.)) และวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย.)) โกล่เคียงกันมาก

3.2.3 ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวง

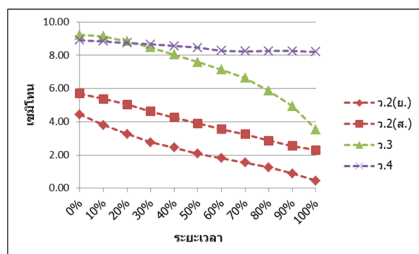
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวง จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัญลักษณ์ ดังแสดงในภาพที่ 7

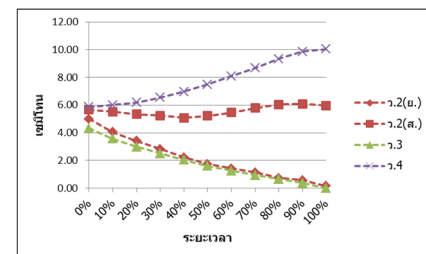
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงคนที่ 1

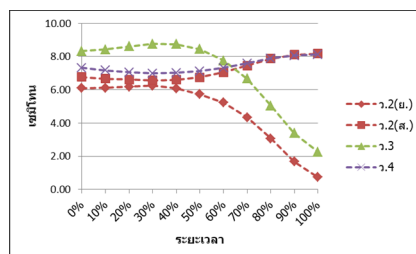
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงคนที่ 4

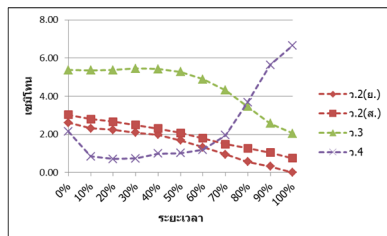
ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงคนที่ 5

ภาพที่ 7 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวง

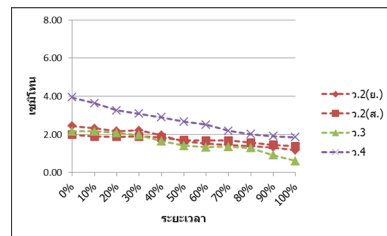
จากภาพที่ 7 จะเห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัญลักษณ์ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย.)) กลาง-ตก/ สูง-ตก/ กลางก่อนข้างสูง-ตก วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส.)) กลางระดับ/ สูงระดับ/ สูง-ตก/ กลางก่อนข้างสูง-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลาง-ขึ้น-ตก/ กลาง-ตก/ สูงระดับ วรรณยุกต์ตรี (ว.4) สูงระดับ/ กลาง-ขึ้น ซึ่งพบว่าผู้พูดคนที่ 1 วรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์ตรีมีสัญลักษณ์ใกล้เคียงกันมากคือสูงระดับ ผู้พูดคนที่ 2 วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาวและเสียงสั้นมีสัญลักษณ์ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท ผู้พูดคนที่ 4 เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาวและวรรณยุกต์โท และวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้นและวรรณยุกต์ตรีเกิดการรวมกันในผู้พูดคนที่ 5

3.2.4 ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

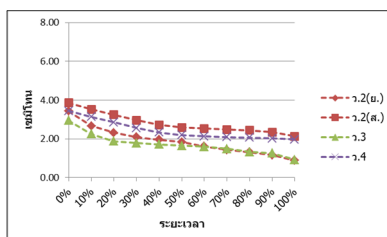
ผลการวิเคราะห์การออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม จำนวน 5 คน พบว่าวรรณยุกต์ที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมมีความเหมือนและแตกต่างกันของสัญลักษณ์ ดังแสดงในภาพที่ 8

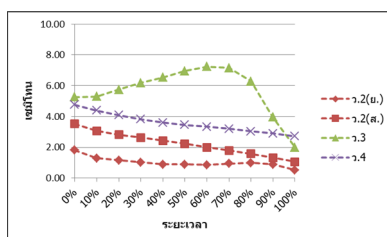
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 1

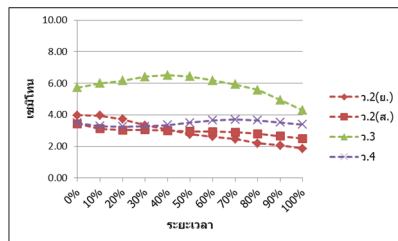
ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 2

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 3

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 4

ผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมคนที่ 5

ภาพที่ 8 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อม

จากภาพที่ 8 จะเห็นได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย 4 เสียง โดยมีสัทลักษณะ ดังนี้ คือ วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาว (ว.2 (ย.)) ต่ำระดับ/ ต่ำ-ตก วรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงสั้น (ว.2 (ส.)) ต่ำระดับ/ ต่ำ-ตก วรรณยุกต์โท (ว.3) สูง-ตก/ กลาง-ขึ้น-ตก/ ต่ำ-ตก/ ต่ำระดับวรรณยุกต์ตรี (ว.4) ต่ำระดับ/ กลางระดับ/ ต่ำ-ขึ้น ซึ่งพบว่าวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาวและเสียงสั้นมีสัทลักษณะและระดับเสียงใกล้เคียงกันเป็นอย่างมากจนเกิดการรวมกัน โดยเฉพาะผู้พูดคนที่ 1, 2, และ 5 ซึ่งในผู้พูดคนที่ 5 ยังเกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาวและเสียงสั้นกับวรรณยุกต์โทด้วย นอกจากนี้ พบว่าในผู้พูดคนที่ 2 และ 3 วรรณยุกต์ทั้ง 4 เสียงในคำพยางค์ตายมีสัทลักษณะและระดับเสียงใกล้เคียงกันคือเป็นเสียงระดับทั้งหมด

4. สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะทั้ง 4 วิชาในคำพยางค์เป็นและพยางค์ตาย พบสัทลักษณะ ดังต่อไปนี้

4.1 วรรณยุกต์ในคำพยางค์เป็น

ตารางที่ 1

สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ

วรรณยุกต์	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวด	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปบ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์สามัญ (ว.1)	[กลางระดับ-ตก ตอนท้าย*] [กลางระดับ] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ-ตกตอนท้าย] [กลาง-ตก]	[กลาง-ตก] [สูง-ตก]	[กลาง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ]	[กลาง-ตก] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย]
วรรณยุกต์เอก (ว.2)	[กลาง-ตก] [กลางค่อนข้างต่ำ-ตก]	[กลาง-ตก] [กลาง-ตก-ขึ้น] [ต่ำ-ตก-ขึ้น] ⁵	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก] [ต่ำระดับ]	[ต่ำระดับ] [กลางระดับ-ตก ตอนท้าย] [ต่ำ-ตก-ขึ้น]
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น-ตกตอนท้าย]	[สูง-ตก] [กลางระดับ]	[สูง-ตก]	[สูง-ตก] [สูง-ขึ้น-ตก]

⁵ วรรณยุกต์ที่ปรากฏเป็นอักษรตัวเอน หมายถึง วรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย

วรรณยุกต์	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวด	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะ ไปบ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย] [สูง-ขึ้น-ตก]	[ต่ำ-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น] [สูง-ขึ้น-ตก ตอนท้าย]	[กลาง-ขึ้น] [สูง-ขึ้น]	[กลาง-ขึ้น]
วรรณยุกต์จัตวา (ว.5)	[กลางค่อนข้างต่ำ- ตก-ขึ้น]	[ต่ำ-ขึ้น]	[ต่ำ-ตก-ขึ้น] [กลาง-ตก-ขึ้น] [ต่ำระดับ]	[ต่ำ-ขึ้น] [กลาง-ขึ้น] [กลางค่อนข้าง ต่ำ-ขึ้น]

*ตกตอนท้าย หมายถึง ระดับเสียงเริ่มลดต่ำลงในช่วง 80% ของคำระยะเวลา

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์เป็นที่ยอมรับโดยผู้พูดภาษาลัวะมีรูปแบบหลายเสียง สัญลักษณ์เด่นที่เห็นได้ชัดคือวรรณยุกต์ระดับ ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอกมีสัญลักษณ์ “ตก” (falling contour) ในทุกวิชา โดยมิลักษณะการขึ้นตก (pitch contour) ใกล้เคียงกับวรรณยุกต์โท เพียงแต่มีระดับเสียงที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบกับสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (ธีระพันธ์ ล.ทองคำ และนิสิตบัณฑิตศึกษา ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์, 2554) จะเห็นได้ว่ามีวรรณยุกต์ที่มีสัญลักษณ์แตกต่างจากสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่ วรรณยุกต์เอกมีสัญลักษณ์ [ต่ำ-ตก-ขึ้น] ซึ่งพบในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมบางคน วรรณยุกต์โทมีสัญลักษณ์ [กลางค่อนข้างสูง-ขึ้น-ตกตอนท้าย] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง และ [กลางระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวด วรรณยุกต์ตรีมีสัญลักษณ์ [สูง-ขึ้น-ตก] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลาง และ วรรณยุกต์จัตวามีสัญลักษณ์ [ต่ำระดับ] ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวง สัญลักษณ์ที่แตกต่างดังกล่าวทำให้เกิดการรวมกันหรือระดับเสียงมีความใกล้เคียงกันระหว่างวรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก กับวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวาในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดและผู้พูดภาษาไปบ้านห้วยล้อมบางคนอีกด้วย

4.2 วรรณยุกต์ในคำพยางค์ตาย

ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตาย พบสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2

สัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะ

วรรณยุกต์	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านสากดกลาง	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านเกวต	ผู้พูดภาษาลัวะมัล บ้านตาหลวง	ผู้พูดภาษาลัวะไปร บ้านห้วยล้อม
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระยาว)	[กลาง-ตก] [กลางค่อนข้างต่ำ-ตก]	[กลางค่อนข้าง สูง-ตก] [กลางระดับ] [ต่ำระดับ]	[กลางระดับ] [กลางค่อนข้าง สูง-ตก]	[ต่ำระดับ] [ต่ำ-ตก]
วรรณยุกต์เอก (ว.2 สระสั้น)	[กลาง-ตก] [กลางระดับ] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ]	[สูง-ตก] [กลางค่อนข้างสูง ระดับ] [กลางค่อนข้างต่ำ ระดับ] [ต่ำระดับ]	[สูงระดับ] [กลางระดับ] [สูง-ตก] [กลางค่อนข้าง สูง-ตก]	[ต่ำระดับ] [ต่ำ-ตก]
วรรณยุกต์โท (ว.3)	[สูง-ตก] [สูง-ขึ้น-ตก] [สูงระดับ-ตก]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [กลางระดับ]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [กลาง-ตก] [สูงระดับ]	[สูง-ตก] [กลาง-ขึ้น-ตก] [ต่ำ-ตก] [ต่ำระดับ]
วรรณยุกต์ตรี (ว.4)	[กลางค่อนข้างสูง- ขึ้น] [กลาง-ตก]	[สูง-ตก] [สูงระดับ]	[สูงระดับ] [กลาง-ขึ้น]	[ต่ำระดับ] [กลางระดับ] [ต่ำ-ขึ้น]

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าวรรณยุกต์ภาษาไทยในคำพยางค์ตายที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะมีการแปรผันเดียวกับในคำพยางค์เป็น ทั้งนี้พบว่าวรรณยุกต์เอกมีสัทลักษณะ “ตก” เช่นเดียวกับที่พบในพยางค์เป็น และยังพบวรรณยุกต์ที่มีสัทลักษณะแตกต่างจากสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย เช่น วรรณยุกต์โทมีสัทลักษณะ [สูงระดับ] [กลางระดับ] และ [ต่ำระดับ] วรรณยุกต์ตรีมีสัทลักษณะ [กลาง-ตก] และ [สูงตก] ซึ่งทำให้เกิดการรวมกันของวรรณยุกต์เอกและวรรณยุกต์โทในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตและผู้พูดภาษาลัวะไปรบ้านห้วยล้อมบางคน

นอกจากนี้ ผลวิจัยพบว่าวรรณยุกต์เอกในคำพยางค์ตายเสียงยาวและในคำพยางค์ตายเสียงสั้นที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะหลายคนมีระดับเสียงสูงต่ำ (pitch height) ที่ต่างกันค่อนข้างมาก เช่น ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางคนที่ 3 และ 5 ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวตคนที่ 1, 2, และ 3 อีกทั้งบางคนมีทิศทางการขึ้นลงของระดับเสียง (pitch contour) ที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง เช่น ในผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงคนที่ 4 และ 5 มีผลให้วรรณยุกต์ในคำพยางค์ตายของผู้พูดเหล่านี้มี จำนวน 4 หน่วยเสียง สาเหตุอาจเกิดจากความแตกต่างของ

โครงสร้างพยางค์ วรรณยุกต์ที่ปรากฏในพยางค์ตายเสียงยาวจะมีระดับเสียงที่สูงกว่าวรรณยุกต์ที่ปรากฏในพยางค์ตายเสียงสั้น

ลักษณะทางกลศาสตร์ของวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาลัวะสะท้อนให้เห็นว่าเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่หรือภาษาลัวะ เช่นเดียวกับงานของ Intajamornrak (2009a) ที่ศึกษาการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาคำเมืองน่านของผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงที่ถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ เนื่องมาจากระดับเสียง รวมถึงสัทลักษณะของระดับเสียงที่แตกต่างกัน ในงานวิจัยนี้ เห็นได้จากวรรณยุกต์ระดับในคำพยางค์เป็น ได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก ที่มีสัทลักษณะตก (falling contour) อย่างเห็นได้ชัดในทุกวิธภาษา ดังที่ชมนาด อินทจามรรักษ์ (2552) กล่าวไว้ว่า ระดับเสียงธรรมชาติในคำ (ลัวะ)มัล น่าจะเป็นเสียง [สูง-ตก] หรือ [สูงระดับ] ขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ นั่นคือคำพยางค์เป็นจะมีระดับเสียง [สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายจะมีระดับเสียง [สูงระดับ] ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าผู้พูดภาษาลัวะนำสัทลักษณะของระดับเสียงในภาษาแม่มาใช้ในการออกเสียงภาษาไทย ในขณะที่คำพยางค์ตายก็พบว่ามัลลักษณะ [ระดับ] ในวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวาซึ่งเป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้จากวิจัยของ Intajamornrak (2009b) ซึ่งศึกษาระดับเสียงประจำคำในภาษาลัวะมัล 4 วิธภาษา โดยศึกษาจากคำลัวะมัล (native word) และคำยืม (loan word) พบว่าสามารถแบ่งวิธภาษามัลได้เป็น 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่ม 1 ระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านเกวดและภาษาลัวะมัลบ้านภูอก⁶ โดยในภาษาลัวะมัลบ้านเกวด คำพยางค์เป็นมีระดับเสียง [สูง-ตก] ส่วนคำพยางค์ตายมีระดับเสียง [สูงระดับ] ไม่ว่าจะเป็นคำลัวะมัลหรือคำยืม ส่วนภาษาลัวะมัลบ้านภูอก คำพยางค์เป็นและคำพยางค์ตาย ทั้งในคำลัวะมัลและคำยืมมีระดับเสียง [สูงระดับ] ในขณะที่ 2) กลุ่ม 2 ระดับเสียง ได้แก่ ภาษาลัวะมัลบ้านตาหลวงและภาษาลัวะมัลบ้านยอดดอยวัฒนา คำพยางค์เป็นมีระดับเสียง [สูง-ตก] และ [ต่ำ-ขึ้น] ส่วนคำพยางค์ตายมีระดับเสียง [สูงระดับ] และ [ต่ำ-ขึ้น] ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนว่าภาษาลัวะมัลมีรูปแบบระดับเสียงขึ้นกับโครงสร้างพยางค์ และรูปแบบระดับเสียงดังกล่าวส่งผลต่อการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

หากพิจารณาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทยในแต่ละวิธภาษาพบว่า ผู้พูดภาษาลัวะมัลบ้านเกวดออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุด สาเหตุน่าจะมาจากผู้พูดวิธภาษานี้มีโอกาสนำภาษาไทยมาตรฐานน้อยกว่าวิธภาษาอื่น ๆ ดังตารางที่ 3

⁶ มีระบบเสียงแบบเดียวกับภาษาลัวะมัลบ้านสากดกลางในงานวิจัยนี้

ตารางที่ 3

ภาษาที่ผู้พูดภาษาลัวะเลือกใช้ในสถานการณ์ภาษา

สถานการณ์ภาษา	ภาษาที่เลือกใช้			
	บ้าน สกาตกลาง	บ้าน เกวต	บ้าน ตาหลวง	บ้าน ห้วยล้อม
ในครัวเรือน	ลัวะ	ลัวะ	ลัวะ	ลัวะ
ในที่ชุมชน เช่น ร้านค้า ตลาด ในหมู่บ้าน	ลัวะ	ลัวะ	ลัวะ	ลัวะ
	คำเมืองน่าน		คำเมืองน่าน ไทย	คำเมืองน่าน ไทย ⁷
ในสถานที่ราชการ ในตำบล เช่น อบต. โรงพยาบาลตำบล	คำเมืองน่าน	คำเมืองน่าน	คำเมืองน่าน	คำเมืองน่าน
ในตัวเมือง เช่น อำเภอบัว อำเภอเมืองน่าน	คำเมืองน่าน	คำเมืองน่าน	คำเมืองน่าน	คำเมืองน่าน
ในสถานที่ราชการในอำเภอหรือ จังหวัด เช่น ศาลากลาง โรงพยาบาล จังหวัด	คำเมืองน่าน ไทย	คำเมืองน่าน ไทย	คำเมืองน่าน ไทย	คำเมืองน่าน ไทย

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าผู้พูดภาษาลัวะใช้ภาษาลัวะในครัวเรือนและในที่ชุมชนของหมู่บ้าน ส่วนภาษาคำเมืองน่านจะใช้ในสถานที่ราชการในตำบล หรือในตัวเมือง เช่น ตัวอำเภอ หากเป็นสถานที่ราชการในอำเภอหรือจังหวัดจะใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทย แต่จะเห็นได้ว่าในที่ชุมชนของหมู่บ้านเช่น ร้านค้า หรือ ตลาดในหมู่บ้าน ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านสกาตกลางมีโอกาสใช้ภาษาคำเมืองน่านด้วย เนื่องจากในจำนวน 4 หมู่บ้านในตำบลสกาตนั้น มี 1 หมู่บ้านที่คนส่วนใหญ่เป็นคนเมืองที่ขึ้นมามีการตั้งรกราก หรือมาแต่งงานกับคนลัวะ รวมทั้งผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านตาหลวงและผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมที่ได้ใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยในที่ชุมชนของหมู่บ้าน เนื่องจากบ้านตาหลวงตั้งอยู่ที่ตำบลปากกลาง อำเภอบัวซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เมี่ยน รวมถึงคนเมืองน่านอาศัยอยู่ร่วมกัน โอกาสในการได้ใช้ภาษาคำเมืองน่านหรือภาษาไทยจึงมีสูง เช่นเดียวกับผู้พูดภาษาลัวะไปบ้านห้วยล้อมที่ตั้งอยู่ที่ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ ที่มีโอกาสได้ใช้ทั้งภาษาคำเมืองน่านและภาษาไทยเนื่องจากอำเภอบ่อเกลือเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีคนนอกพื้นที่และคนเมืองน่านมาทำธุรกิจและมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

⁷ เฉพาะกับนักท่องเที่ยวในฤดูท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นจุดเริ่มในการท่องเที่ยว

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าตำแหน่งที่ตั้ง และปัจจัยแวดล้อมบางประการมีผลต่อการเลือกใช้ภาษาเป็นอย่างมาก การที่ผู้พูดภาษาลัวะมีบ้านเกิดออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยแตกต่างจากผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่มากที่สุดเมื่อเทียบกับวิธภาษาอื่น ๆ น่าจะมีสาเหตุจากที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ห่างไกล การเดินทางค่อนข้างยากลำบาก และไม่ใช่วillage ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ปัจจุบันพบว่าคนบ้านเกิดรุ่นใหม่เข้าไปหางานทำในเมืองและผู้ที่กำลังทรัพย์เพียงพอได้ย้ายลงไปตั้งถิ่นฐานในเมืองเป็นจำนวนมาก ผู้ที่ยังอยู่ในหมู่บ้านจึงเป็นผู้สูงอายุและเด็กเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่วิธภาษาอื่น ๆ มีตำแหน่งที่ตั้งและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ภาษาไทยมากกว่า เช่น บ้านสกาดกลาง อำเภอบัว เป็นชุมชนลัวะขนาดใหญ่ ถึงแม้ที่ตั้งจะอยู่บนภูเขาสูง แต่มีถนนลาดยาง การเดินทางเข้าเมืองค่อนข้างสะดวก และกำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับบ้านเกิด อำเภอบ่อเกลือ ซึ่งที่ตั้งค่อนข้างไกลจากตัวเมือง แต่มีถนนลาดยางอย่างดี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และบ้านเกิดยังเป็นจุดให้บริการล่องแก่งสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย ส่วนบ้านตาหลวง อำเภอบัว มีที่ตั้งบนพื้นราบใกล้ตัวอำเภอมืองบัว สถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้พูดภาษาลัวะแต่ละวิธภาษามีโอกาสใช้ภาษาไทยมากน้อยต่างกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าในบางวิธภาษาเกิดการรวมกันของบางวรรณยุกต์ ในคำพยางค์เป็นได้แก่ วรรณยุกต์สามัญและวรรณยุกต์เอก และวรรณยุกต์ตรีและวรรณยุกต์จัตวา ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่พบในหลาย ๆ งานวิจัยที่ผ่านมา เช่น วิไลลักษณ์ จุฑาหงส์ (2543) ธนภัทร สินธวาชะวะ (2552) Intajamornrak (2017) ส่วนวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ผู้พูดภาษาลัวะออกเสียงได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับสัทลักษณะของวรรณยุกต์ภาษาไทย ได้แก่ วรรณยุกต์โทและวรรณยุกต์จัตวา ซึ่งพบปรากฏการณ์นี้ใน Intajamornrak (2017) เช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศและผู้พูดสองภาษาหรือผู้พูดหลายภาษา อย่างเช่นผู้พูดภาษาลัวะ พบการแปรของการออกเสียงวรรณยุกต์ที่ถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ไม่ต่างกัน ซึ่งกลไกการแทรกแซงภาษาถือได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญเมื่อมีการสัมผัสภาษาหรือในผู้พูดสองภาษาหรือผู้พูดหลายภาษา Weinreich (1968) กล่าวว่า การแทรกแซงภาษา ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้พูดนำลักษณะของภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง ยิ่งความแตกต่างระหว่างระบบของภาษามีมากเท่าใด ขอบเขตของการแทรกแซงภาษาก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น ผู้พูดภาษาลัวะนำสัทลักษณะของเสียงในภาษาลัวะไปใช้ในการออกเสียงภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสียงที่ไม่มีในภาษาลัวะ และผู้พูดวิธภาษาลัวะที่มีหน่วยเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมากกว่า จะเกิดการแทรกแซงทางเสียงมากกว่า

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนทุนในการดำเนินงานวิจัย (สัญญาเลขที่ RDG60H0021) ขอขอบคุณผู้ออกภาษาชาวละวะ รวมไปถึงผู้ประสานงานในพื้นที่ทุกท่าน ที่มีส่วนให้งานวิจัยนี้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น

เอกสารอ้างอิง/References

- กมลทิพย์ ห่อเพชร. (2544). การเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ในคำภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทย มลายู และจีนในตำบลสะเดา และตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- ชมนาด อินทจามรรักษ์. (2552). เส้นทางสู่การเป็นภาษาวรรณยุกต์ของภาษามล-ไปอยู่ที่พูดในจังหวัดน่าน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- _____. (2559). สระและวรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกเสียงโดยผู้พูดภาษาเขมร เวียดนาม พม่า และมลายู: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ. (2552). วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยเด็กอายุ 6-7 ปี ซึ่งพูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธนภัทร สันธวาชิวะ. (2552). วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนญี่ปุ่น: การศึกษาทางกลศาสตร์และการรับรู้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ, วิชาติ บุรณะประเสริฐสุข, พรณี ชีวินศิริวัฒน์, ยุพาพร ฮวดศิริ, ชนิตา ดวงยิหวา, และสมเจตน์ วิมลเกษม. (2550). บทประมวลและสังเคราะห์ฐานข้อมูล 902 หมู่บ้าน (99 ตำบล) (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ธีระพันธ์ ล.ทองคำ และนิสิตบัณฑิตศึกษา ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์. (2554). เสียงภาษาไทย: การศึกษาทางกลศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [โครงการในแผนพัฒนาวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- วิไลลักษณ์ จุราหะวงศ์. (2543). วรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ออกเสียงโดยคนไทย คนแต่จิ๋ว และคนซิกข์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- เหียงน ถิ เวิน จี. (2549). การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางกลศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ไทยที่ชาวเวียดนามออกเสียงตามประสบการณ์ทางภาษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- Diffloth, G. (1985). Austro-Asiatic Languages. *Encyclopaedia britannica*. Chicago/ London/ Toronto/ Geneva, Encyclopaedia Britannica Inc. pp. 480-484.
- Filbeck, D. (1978). T'in: a historical study. *Pacific Linguistics, series B. No. 49*. Canberra: Australian National University.
- Intajamornrak, C. (2009a). The Fundamental frequencies of Tai Yuan tones spoken by Lua Mal speakers of Ta Luang village of Pua District, Nan Province. *Manusya*, 17, 20-33.
- Intajamornrak, C. (2009b, December). The acoustic characteristics of lexical pitches in four varieties of the Mal language of Nan Province: Implications for tonal evolution. Paper presented at *The International Conference on South East Asian Languages* organized by CLI, the CERLOM (INALCO, Paris) and the Formal Linguistics Laboratory (UMR 7110, Université Paris Diderot), Paris, 17-19.
- Intajamornrak, C. (2017). Thai tones produced by tonal and non-tonal language speakers: An acoustic study. *Manusya*, 20(2), 1-26.
- Weinreich, U. (1968). (3rd ed.) *Language in contact*. New York: Linguistic Circle of New York.